

Overschie Schaakt

januari 2007

Versche nen : 23 FEB. 2007

Afzender :

Schaakgenootschap Overschie
p/a Oudedijkse Schiekade 78,
3043 LC Rotterdam

M. Degeling
Joliotplaats 388
3069 TL Rotterdam

SCHAAKGENOOTSCHAP OVERSCHIE

ALGEMENE INFORMATIE	INHOUD	BLZ.
verenigingsavond : elke vrijdag van 20.00 tot 24.00 uur, jeugd vanaf 18.45 uur	Open Overschies Schaakkampioenschap	2
verenigingslokaal : Rodenburgstraat 59, 3043 TT Rotterdam telefoon 010 - 415 61 89	David Bronstein	3
postadres : Hoekersingel 48, 3028 XM Rotterdam	Derde team	20
girorekening : 6 9. 3 3. 8 9 t.n.v. S.G. Overschie, Capelle a/d IJssel	Eerste team	23
bankrekening : 254681018 t.n.v. S.G. Overschie, Capelle a/d IJssel	Tweede team	29
contributie : Senioren € 75,00 per jaar Junioren € 37,50 per jaar Aspiranten € 42,50 per jaar Huisgenoten en dubbelleden 5% korting	Schaaktrainers en jeugd	30
	Partij v/d Meer - Smeets	31
website SGO : http://www.xs4all.nl/~ochtmanh/sgo	KNSB beker	32
redactie clubblad : A. van Kempen hwwankempen@planet.nl tel 010-4623688 06-53779330	Verslag door Jeroen KNSB beker	36
	Agenda	37
	Ledenlijst	38

BESTUUR

voorzitter J. v/d Meer	: Burg. Baumannlaan 42 3043 AM Rotterdam	06-50946899 hupavs@hotmail.com
vice-voorzitter A. van Kempen	: Gordelweg 226-g 3039 GB Rotterdam	010-4623688 / 06-53779330 hwwankempen@planet.nl
secretaris Y. Meyer	: Oudedijkse Schiekade 78 3043 LC Rotterdam	06-54775737 yoram@vascoa-adventures.nl
penningmeester F.F. van den Bergh	: Chopinstraat 185 2901 EE Capelle a/d IJssel	010-2021357 / 06-20205236 lmontana@wxs.nl
wedstrijdleader E. Brandenburg	: Boerhavelaan 60-a 3112 LK Schiedam	010-4260548 erikb@kabelfoon.nl
co-wedstrijdleader J. Smit	: P. van Rijsselstraat 19 3065 HA Rotterdam	010-4209680 / 06-53223783 han-smit@zonnet.nl
jeugdleader R. de Wilt	: Neel Gijsenstraat 73 3043 MC Rotterdam	010-4378026 rdewilt@xs4all.nl
comm. van mat. H. Doornheim	: Beeningerstraat 32-a 3042 TL Rotterdam	06-51966373 jld@worldonline.nl

Overschie Schaakt

Open Overschies Schaakkampioenschap 2 december 2006

Op zaterdag 2 december organiseerde SG Overschie voor de 3^e keer op rij een open toernooi in december. Het toernooi lijkt inmiddels bij veel schakers een vaste plaats op de schaakagenda te hebben gekregen, want na de 57 deelnemers van vorig jaar was ook dit jaar de deelnemerslijst met 55 deelnemers weer goed gevuld. Het aantal voorinschrijvingen was zelfs zo hoog dat de wedstrijdleiders in allerijl op zoek moesten naar extra borden en stukken. Helaas kwam niet iedereen opdagen, maar misschien was dit maar goed ook. Ook op de dag zelf kwamen ook nog nieuwe deelnemers binnen, waarvoor anders simpelweg geen plaats was geweest.

Nu was het gezellig druk, en was er tevens nog wat ruimte om te lopen. Onder leiding van Han en Yoram werd er gespeeld in één grote groep. Hier en daar was onder de deelnemers wat gemor te horen over dit formaat, want het niveauverschil was bij sommige partijen wel erg groot.

Één van de deelnemers die hiermee te maken had was Erik. Hij speelde in de eerste ronde remise tegen Jeroen en verloor zelfs in de tweede ronde. Tussen de mindere goden worstelde hij zich een weg naar boven. Uit de rest van zijn partijen haalde hij 5 uit 5, waarmee hij op een gedeelde 2e plek terecht kwam. Dit was een halfje meer dan Henk, die op 5 punten eindigde. Hiermee is de totale SGO delegatie in de A-groep besproken. 1^e werd uiteindelijk J. de Jong, die met een rating van 2407 ook de huizenhoge favoriet was. Helemaal gemakkelijk ging dat niet. Bij het ingaan van de laatste ronde stond hij gedeeld aan kop. Medekoploper S. Colijn verloor echter van Erik, waardoor een remise genoeg was voor de eindzege.

In de B-groep eindigden de drie Overschie-spelers dicht bij elkaar. Daan was de beste met 4 punten en speelde daarmee een redelijk toernooi. Hij had zelfs een heel klein prijsje gewonnen als de wedstrijdleiders niet hun enige snippertje van de dag hadden gemaakt. Nu ging een C-speler er met de derde prijs van de B-groep vandoor. Pim kreeg in de laatste ronde de kans op een revanche tegen Jeroen voor het Olomouc disaster. Hij moet ergens gewonnen hebben gestaan, maar uiteindelijk werd het remise waardoor ze beiden met 3½ punt in de grauwe middenmoot eindigden. Winnaar van de B-groep werd R. de Wilde met 4½ punt.

In de C-groep speelden ook drie Overschie-spelers mee. Wil schoot als een komeet uit de startblokken met een remise in de eerste ronde en een overwinning op Jeroen in ronde twee. Daarna viel hij echter terug en haalde nog 1 punt. Roelf deed voor het eerst mee aan een dergelijk toernooi. Onervarenheid kostte hem hier en daar wat (halve) puntjes waardoor hij met 2 punten wat te weinig kreeg. Rob had tot slot geen goed toernooi, en eindigde ook op 2 punten. De C-groep werd gewonnen met K. Lui, die of de dag van zijn leven had, of een te lage rating had opgegeven. Met zijn 5 punten eindigde hij zelfs boven de beste B-speler. De waarheid zal in het midden liggen en Han besloot niet in te grijpen. Zo eindigde de dag zonder incidenten.

Als voorzitter wil ik tot slot nog zeggen dat ik het geweldig vind hoe vele mensen, maar met name Han, Yoram, Hans en John (de laatste twee zorgden voor een recordomzet in de keuken), hebben bijgedragen om het toernooi te doen slagen. De acht Overschie deelnemers vind ik eigenlijk een beetje weinig en ik hoop dat we volgend jaar weer een dergelijk evenement kunnen organiseren, maar dan met een grotere Overschiese inbreng.

Jeroen van der Meer

Overschie Schaakt

David Ionovich Bronstein, schaakkunstenaar

Willem Hajenius

Kort geleden bereikte me de mare dat David Bronstein op 5 december 2006 was heengegaan. Het was niet zo dat ik er heel droevig van werd - tenslotte was hij 82, niet in de wieg gesmoord dus, had vijf jaar geleden nog een zware operatie doorstaan in een poging om de gevreesde ziekte te bekampen, en lijdende aan een hele hoge bloeddruk. Maar ik kreeg er wel meteen een gevoel van leegte, van een gemis, van. Want hij was een vriend. En nooit meer zal zijn groot licht over het schaakbord schijnen, nooit meer kan de wereld aanschouwen hoe hij een meesterwerk aan het schapen was. Bronstein was de voorbode van Tal, maar nog meer naar het kunstzinnige toe, in een tijd waar het schaken leek weg te kwijnen in dorre strategie en uitgebalancheerde techniek. Met aan het hoofd de grote Michail Botwinnik, wiens techniek feilloos was en waardoor het schaken meer op een wetenschap dan op een spel was gaan lijken.

Bronstein zei eens dat er twee soorten stellingen bestaan: dode en levende. Er waren meesters die uit alle macht probeerden om een dode stelling leven in te blazen, en er waren er ook die een levende stelling morskood wisten te maken. En in zijn ogen was de grootste doodmaker aller tijden deze Botwinnik... Nu heeft het nooit zo geboterd tussen de beiden B's, daarover straks meer. Maar laten we bij het begin beginnen:

David werd in een dorpje buiten Kiev in de Oekraïne geboren op 19 Februari 1924. Zijn ouders waren goede dammers, die bewust elke avond met elkaar gingen dammen toen kleine David eenmaal in de buik zat, want dat was vast wel goed voor de ontwikkeling van zijn hersenen... David ontwikkelde zich dan ook supersnel, dank zij privé-lessen. Met drie jaar kon hij al lezen en schrijven; met zes leerde hij schaken van zijn opa en ging al snel naar het Pioniershuis in Kiev. Daar kreeg hij les van de beroemde Konstantinopolsky. Salo Fohr zag hem eens als 14-jarige bezig en uitte toen zijn bewondering met de profetische woorden: "we zullen nog veel van de kleine David horen!"

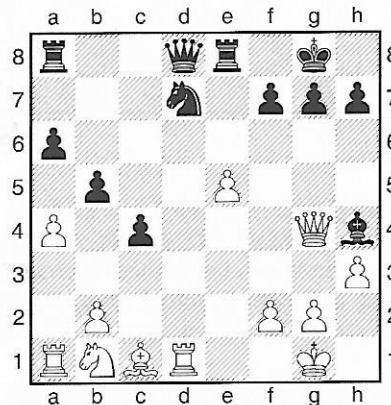
Amper 16 mocht hij al meedoen aan het kampioenschap van Oekraïne. Hij won een hele rits partijen en werd onverwacht tweede achter grootmeester Isaac Boleslavsky. Door dit resultaat werd David tot nationaal meester benoemd en mocht meedoen aan de Halve Finales van de USSR. Dit toernooi werd na enkele dagen afgeblazen omdat de oorlog inmiddels het Sovjet imperium bereikt had.

Vader Bronstein werd op oudjaar 1937 verbannen naar de Goelag als "vijand van het volk" zonder enig bewijs, zo ging dat in die tijd. En hij had al een zwakke gezondheid, want gedurende de eerste wereldoorlog was hij in aanraking met mosterdgas gekomen. Een belangrijke drijfveer voor David was dan ook dat hij probeerde om zo goed mogelijk te spelen, en hopen om bekend te worden, zodat ze niet zouden durven om zijn vader te vermoorden in het kamp. In 1944 werd Iohonon Boruch Bronstein vrijgelaten wegens slechte gezondheid en keerde terug in zijn gezin. En David werd bekend, beroemd zelfs! Eveneens in 1944 won hij van niemand minder dan Botwinnik, in het kampioenschap van de USSR:

Bronstein,D – Botvinnik,M [C92]

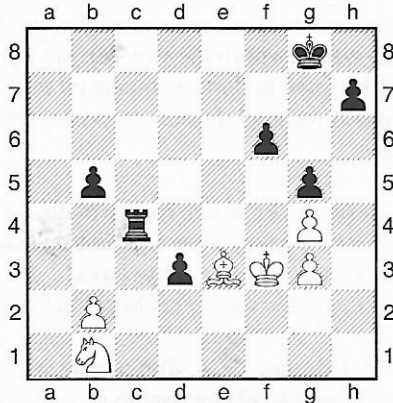
Moskva, 1944

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 a6 4.♙a4 ♗f6 5.0-0 ♙e7
6.♞e1 b5 7.♙b3 d6 8.c3 0-0 9.h3 ♙e6 10.d4
♙xb3 11.♗xb3 exd4 12.♗xd4 ♗xd4 13.cxd4 c5
14.dxc5 dxc5 15.e5 ♗d7 16.a4 c4 17.♗g3 ♞e8
18.♞d1 ♙h4 19.♗g4

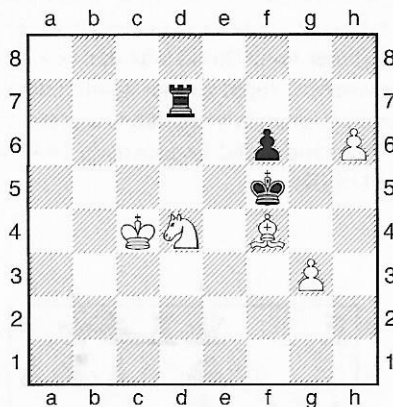

Overschie Schaakt

19...♙f2+ een sterke zet 20.♙f2 ♖xe5 21.♖xd8 ♙xg4+ 22.hxg4 ♖axd8 23.axb5 axb5 24.♙d2 ♖d3 25.♖a5 ♖b3 26.♙c1 f6 27.♖a3 ♖d3 28.♖xd3 cxd3 29.♙e3 ♖e4 30.♙f3 ♖b4 31.♙c1 g5 32.g3 ♖c4 33.♙e3 Wit heeft een vesting opgebouwd op de damevleugel en nu is het beste voorzwart om remise te maken door zetherhaling met 33...♖b4 34.♙c1 ♖c4 enz. In tijdnood probeert zwart het met een scherpe zet:

33...h5?? 34.gxh5 g4+ 35.♙f2 ♖c2+ 36.♙d2 ♖xb2 37.♙f4 ♖a2 38.♙e3 ♖a3 39.♙d4 ♙f7 40.♙e4? beter 40.h6 zonder een tempo te verliezen b4! 41.♙d4! ♖a5 42.h6 ♖b5 43.♙c4 ♖b6 44.♙c5 ♖b7 45.♙b3 ♙g6 46.♙c4 ♖b6 47.♙c5 ♙h7 48.♙b3 d2 49.♙xd2 ♖d6 50.♙f4 ♖d1 51.♙e4 ♙g6 52.♙f2 ♖b1+ 53.♙c2 ♖a1 54.♙b2 ♖a3 55.♙xg4 ♖c3 56.♙e3 ♖d3 57.♙c2 ♖d8 58.♙xb4 ♙f5 59.♙c6 ♖d7 60.♙c3 ♙e4 61.♙c4 ♙f5 62.♙d4+

62...♙e4? Na 42...♙g6 is het niet duidelijk hoe wit kan winnen 63.♙e6 ♙f5 64.♙f8 Bronstein: Na deze zet ging ik een kopje thee halen en was zeer verbaasd dat toen ik terugkwam, Botwinnik al naar huis was. Hij had opgegeven, dus 1-0.

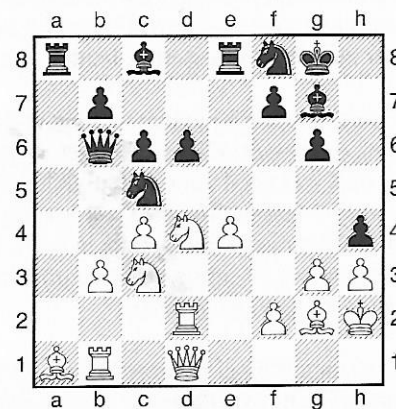
In 1945 werd hij eerste in de halve finales van de USSR in Moskou, ging dus opnieuw door naar de finale, waar hij derde werd, achter Botwinnik en Boleslavsky. Het jaar daarop speelde hij twee

fantastische Konings-Indiërs, dat toen nog in de kinderschoenen stond en waarin hij zelf veel heeft bijgedragen in de ontwikkeling ervan. Beide partijen werden enkele dagen na elkaar gespeeld, tijdens de ontmoeting Praag – Moskou. Frappant is dat op zeker moment praktisch dezelfde stelling ontstond en waar dan ook dezelfde mokeslag TxLa1! valt:

Pachman,L – Bronstein,D [E67]

Praha (4), 1946

1.d4 ♙f6 2.c4 d6 3.♙c3 e5 4.♙f3 ♖bd7 5.g3 g6 6.♙g2 ♙g7 7.0-0 0-0 8.b3 ♖e8 9.e4 exd4 10.♙xd4 ♙c5 11.♖e1 a5 12.♙b2 a4 13.♖c1 c6 14.♙a1 axb3 15.axb3 ♙b6 16.h3 ♙fd7 17.♖b1 ♙f8 18.♙h2 h5 19.♖e2 h4 20.♖d2

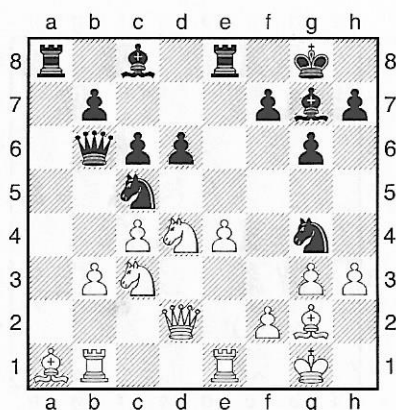
20...TxLa1! 21.♖xa1 ♙xd4 22.♖xd4 ♙xb3 23.♖xd6 ♙xf2 24.♖a2 ♙xg3+ 25.♙h1 ♙xc3 26.♖a3 ♙xh3 27.♖xb3 ♙xg2+ 28.♙xg2 ♙xc4 29.♖d4 ♙e6 30.♖xb7 ♖a8 31.♙e2 h3+ 0-1

Zita,F – Bronstein,D [E67]

Praha (6), 1946

1.c4 e5 2.♙c3 ♙f6 3.♙f3 d6 4.d4 ♖bd7 5.g3 g6 6.♙g2 ♙g7 7.0-0 0-0 8.b3 c6 9.♙b2 ♖e8 10.e4 exd4 11.♙xd4 ♙b6 12.♙d2 ♙c5 13.♖fe1 a5 14.♖ab1 a4 15.♙a1 axb3 16.axb3 ♙g4 17.h3

Overschie Schaakt

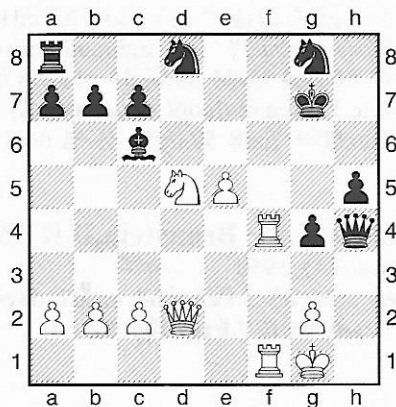
17...♖xa1! 18.♖xa1 ♜xf2 19.♖e3 ♜xh3+ 20.♜h2
 ♜f2 21.♖f3 ♜cxe4 22.♖f4 ♜g4+ 23.♜h1 f5
 24.♜xe4 ♖xe4 25.♖xd6 ♖xd4 26.♖b8 ♖d8 27.♖a8
 ♜e5 28.♖a7 ♖b4 29.♖g1 ♖f8 30.♜h3 ♖h6 0-1

In 1947 werd Bronstein zesde in het USSR kampioenschap en in 1948 wint hij het eerste Interzonale toernooi in Salsjöbaden: ongeslagen met 8 overwinningen en 11 remises. "Een goede partij" vond hij die tegen Dubinin:

Bronstein,D – Dubinin,P [C39]

Leningrad (10), 1947

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.♜f3 g5 4.h4 g4 5.♜e5 h5
 6.♜c4 ♖h7 7.d4 ♜h6 8.♜c3 ♜c6 9.♜xf7! ♖xf7
 10.♜xf7+ ♜xf7 11.♜xf4! ♜xf4 12.0-0 ♖xh4
 13.♖xf4+ ♜g7 14.♖d2! (verhindert 14...♖g5 we-
 gen 15.♖f7+) d6 15.♖af1 ♜d8 16.♜d5 ♜d7 17.e5
 dxe5 18.dxe5 ♜c6

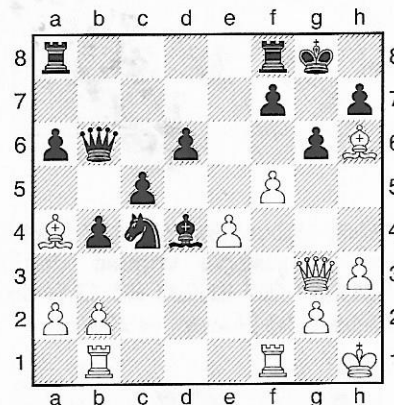
19.e6! ♜xd5 20.♖f7+! (in plaats van het banale
 20. ♖xd5 wat goed genoeg is voor de winst) ♜xf7
 21.♖xf7+ ♜h8 22.♖c3+ ♜f6 23.♖xf6 ♖xf6
 24.♖xf6+ ♜h7 25.♖f5+ ♜h6 26.♖xd5 ♜g6 27.♖d7
 1-0 Een partij uit de Middeleeuwen, volgens
 Kasparov!

David was nu over de hele wereld bekend. Twee jaar later doen alle groten de Aarde mee aan het Kandidatentornooi in Boedapest, om de uitdager van Botwinnik te bepalen. Keres en Smyslov waren de grote favorieten, maar uiteindelijk werden Isaac Boleslavsky en David Bronstein gedeeld eerste met 12 uit 18, 2 punten voor Smyslov. Leider Boleslavsky deed het in de laatste ronde wat rustiger aan met een snelle remise tegen Stahlberg, en hoopte dat Keres dan wel remise zou maken tegen Bronstein. Maar Bronstein won, en hoe!

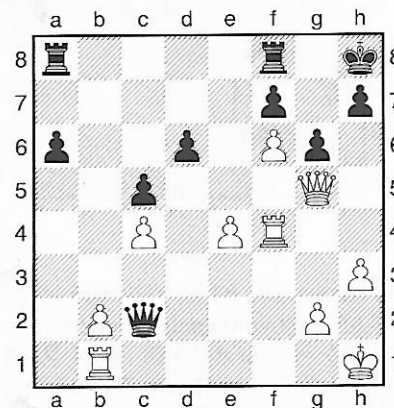
Bronstein,D – Keres,P [C91]

Budapest, 1950

1.e4 e5 2.♜f3 ♜c6 3.♜b5 a6 4.♜a4 ♜f6 5.0-0 ♜e7
 6.♖e1 b5 7.♜b3 0-0 8.d4 d6 9.c3 ♜g4 10.h3 ♜xf3
 11.♖xf3 exd4 12.♖d1 dxc3 13.♜xc3 ♜a5 14.♜c2
 ♖e8 15.f4 b4 16.♜d5 ♜xd5 17.♖xd5 c6 18.♖d3 g6
 19.♜h1 ♜f8 20.♖f1 ♜g7 21.♜d2 c5 22.♜a4 ♖f8
 23.♖ab1 ♖b6 24.f5 ♜d4 25.♖g3 ♜c4 26.♜h6

26...♜g7 27.♜xg7 ♜xg7 28.f6+ ♜h8 29.♖g5! b3
 30.axb3 ♖b4 31.bxc4 ♖xa4 32.♖f4 ♖c2

33.♖h6!! 1-0

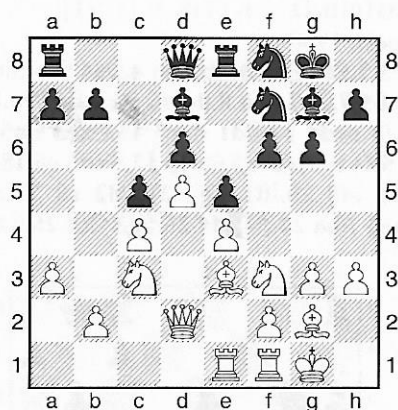
Overschie Schaakt

Nu moest er een tweekamp komen om de uitdager aan te wijzen. Na een reguliere match van 12 partijen stond het 6 – 6 (ieder won 3 partijen). En het publiek kreeg waar voor zijn geld in de tie-break:

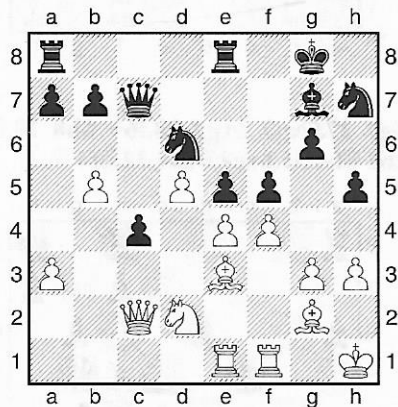
Bronstein,D – Boleslavsky,I [E68]

Budapest (13), 1950

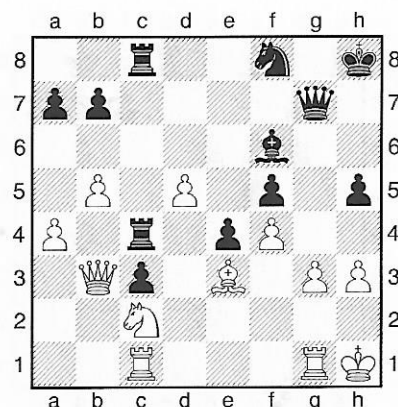
1.d4 ♟f6 2.c4 d6 3.♟c3 e5 4.♟f3 ♟bd7 5.g3 g6 6.♟g2 ♟g7 7.0–0 0–0 8.e4 ♟e8 9.♟e3 ♟g4 10.♟g5 f6 11.♟d2 ♟h6 12.h3 ♟f7 13.♟e3 ♟f8 14.♟d2 ♟e6 15.d5 ♟f8 16.♟ae1 c5 17.a3 ♟d7

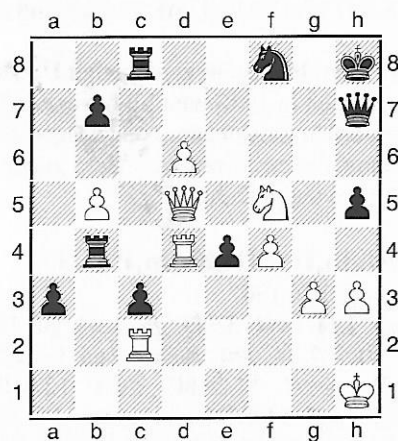
18.b4? ♟c8! 19.bxc5 dxc5 20.♟h2 ♟d6! het concept van de gestopte vrijpion, destijds heel nieuw! 21.♟d3 ♟c7 22.♟d2 f5! 23.f4 h5 24.♟h1 ♟h7 25.♟b5 ♟xb5 26.cxb5 c4 27.♟c2

27...c3? [Beter 27...h4 28.gxh4 ♟f6 29.fxc5 ♟xe5 30.♟f4 ♟h5! met voldoende compensatie] 28.exf5 gxf5 29.♟f3 e4 30.♟d4! ♟f8 31.a4 ♟ac8 32.♟c1 ♟f7 33.♟fd1 ♟c7 34.♟f1 ♟f6 35.♟b3 ♟g6 36.♟e2 ♟h8 37.♟g1 ♟ec8 38.♟d1 ♟f7 39.♟b3 ♟g7 40.♟c2 ♟c4 41.♟xc4 ♟xc4

42.d6 a5 43.♟a7 ♟h7 44.♟e3 ♟b4 45.♟d5 ♟xa4 46.♟c2 ♟b4 47.♟xf5 a4 48.♟d1 a3 49.♟d4 ♟xd4 50.♟xd4

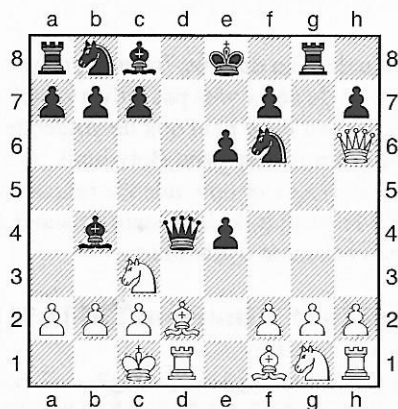
50...a2! de redding in een bijna verloren positie 51.♟e5+ ♟g8 52.♟xb4? a1♟+ 53.♟h2 ♟d1 54.♟g2 c2 55.♟e7+ ♟xe7? [in tijdnood mist zwart 55...♟f7 56.♟d4 ♟xd4 57.♟xd4 c1♟ 58.♟d5+ en de zwarte koning ontloopt de schaakjes] 56.dxe7 c1♟ 57.exf8♟+ ♟xf8 58.♟g5+ ½–½ door eeuwig schaak.

Boleslavsky,I – Bronstein,D [C15]

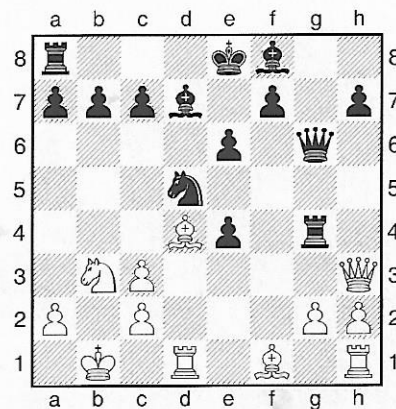
Budapest (14), 1950

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♟c3 ♟b4 4.♟d2 dxe4 5.♟g4 ♟xd4 6.0–0–0 ♟f6 7.♟xg7 ♟g8 8.♟h6

Overschie Schaakt

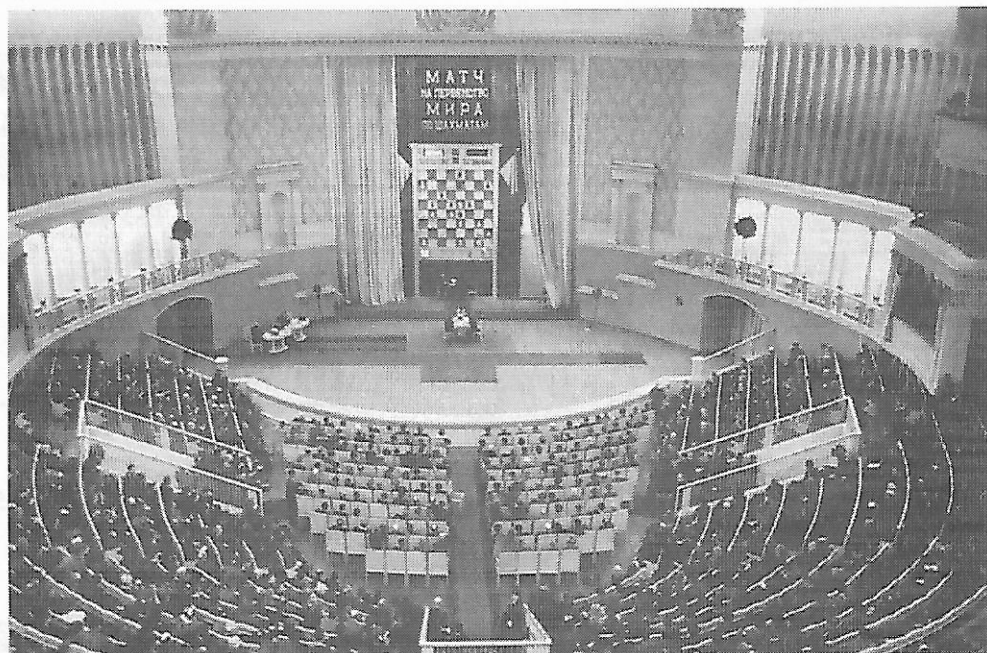

8...♙f8! [voorbereid door Davids secondant Konstantinopolski en een duidelijke verrassing! 8...♗xf2 9.♙b5+ c6 10.♗f1+] 9.♗h4 [9.♗f4 ♕d6 10.♗h6 ♗g6 11.♗h4 ♗g4 12.♗h3 ♗xf2!] 9...♗g4 10.♗h3 ♗xf2 11.♙b5? [11.♙c2!∞] 11...♙a6 12.♙b1 ♕d7 13.♙e3 ♗f5! 14.♙d4 ♗g6 15.♙b3 ♙b4 16.♙e2 ♙fd5 17.♙c3 ♙xc3+ 18.♙xc3 ♙d5 19.♙d4

19...♗g5! 20.g4 e5 21.♙f2 ♙xg4 22.♗xd5 ♙xh3 23.♙xh3 ♗d8 24.♗xd8+ ♙xd8 25.♗d1+ ♙d6 26.♙e3 f5 27.♙c5 f4 28.♙e6+ ♙e7 29.♙xa7 ♗h5 0-1

Ondanks dat dit een zware match was waar veel op het spel stond, waren ze goede vrienden. Bronstein zegt in zijn prachtige boek (met co-auteur Tom Fürstenberg "The Sorcerer's Apprentice") dat hij nooit begrepen heeft waarom andere spelers om goed te kunnen presteren, zonodig de tegenstander willen en moeten haten. "Natuurlijk probeer ik - als elk ander - te winnen, en ik ben altijd heel blij als dit me lukt. Maar om je tegenstander te willen gaan haten, en je eigen gemoedsrust hiervoor op te offeren voor een puntje in de scoretabel, is een verpaupering van het schaken!" Een wijze les! En Isaac Boleslavsky werd zijn beste vriend!

Bronstein – Botvinnik, Moskou 1951

Overschie Schaakt

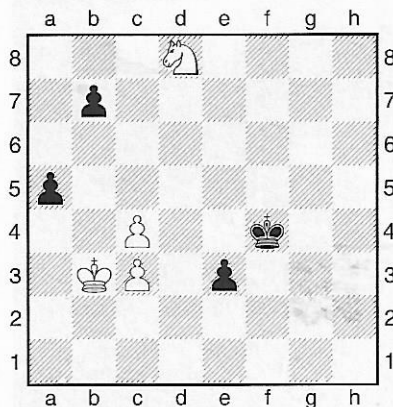

David Bronstein in de jaren 50

Over de match met Botvinnik is heel veel geschreven, we zullen het hier noodgedwongen proberen redelijk kort te houden. Botvinnik werd in 1948 wereldkampioen en heeft in die drie jaar niet veel meer gespeeld, hij legde zich toe op zijn doctoraal electrotechniek en is al 40 jaar oud. David is 27 en gaat er vol goede moed tegenaan. Botvinnik is het wedstrijddritme ontwent, maar is wel duidelijk de betere analyticus in de afgebroken stellingen, en in het eindspel. Bronstein daarentegen moet het hebben van zijn flamboyante ingevingen en zijn combinatievermogen. Na vier remises winnen ze allebei een partij, eerst Bronstein, dan Botvinnik, want in een totaal remisestand schiet Bronstein een bok van formaat:

Bronstein,D – Botvinnik,M

Moskva (6), 1951

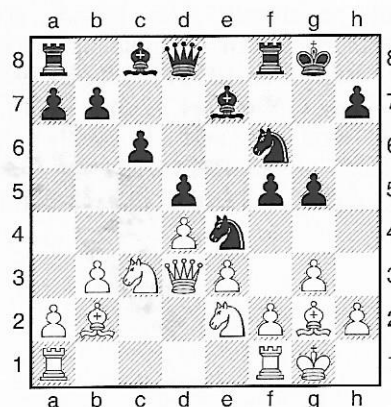
57.♖c2?? [In plaats van het evidente 57.♗e6+ ♖g3 58.♗d4 en remise] 57...♖g3 0-1

“De blunder van de eeuw” noemde de pers het meteen, en de eeuw was pas halverwege! Aangeslagen verliest onze held ook de volgende partij. Na drie remises wint eerst Botvinnik, dan Bronstein. Nog vier opwindende remises volgen. In de 17de partij trekt Bronstein de stand gelijk door een eclatante overwinning:

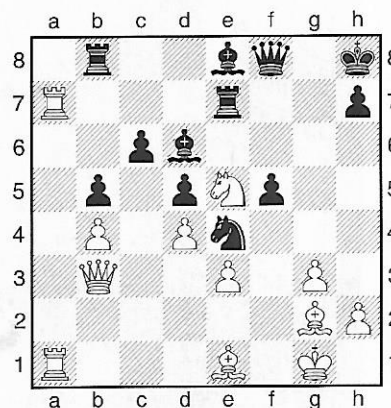
Bronstein,D – Botvinnik,M [A91]

Moskva (17), 1951

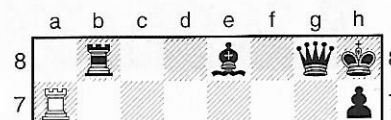
1.d4 e6 2.c4 f5 3.g3 ♗f6 4.♗g2 ♗e7 5.♗c3 0-0 6.e3 d5 7.♗ge2 c6 8.b3 ♗e4 9.0-0 ♗d7 10.♗b2 ♗df6 11.♗d3 g5 12.cxd5 exd5

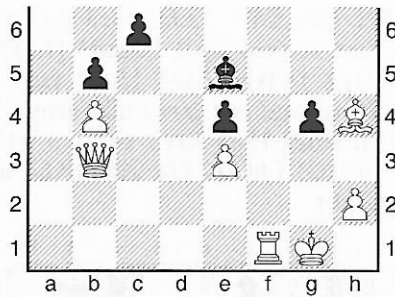
13.f3 ♗xc3 14.♗xc3 g4 15.fxg4 ♗xg4 16.♗h3 ♗h6 17.♗f4 ♗d6 18.b4 a6 19.a4 ♗e7 20.♗ab1 b5 21.♗g2 ♗g4 22.♗d2 ♗f6 23.♗b2 ♗d7 24.♗a1 ♗e4 25.♗e1 ♗fe8 26.♗b3 ♗h8 27.♗ba2 ♗f8 28.♗d3 ♗ab8 29.axb5 axb5 30.♗a7 ♗e7 31.♗e5 ♗e8

32.g4 fxg4 33.♗xe4 dxe4 34.♗h4 ♗xe5 35.dxe5 ♗xe5 36.♗f1 ♗g8

Overschie Schaakt

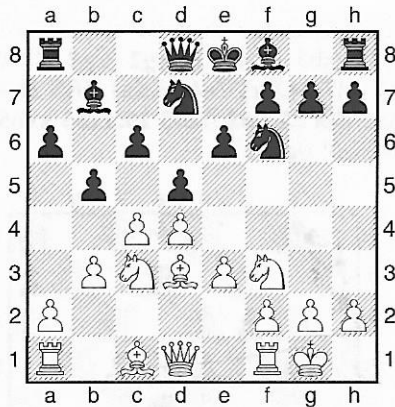
37. ♕g3! 38. ♖xg8+ 1-0

De 18de partij is een geweldig gevecht op het hoogste niveau, maar Bronstein blundert als hij zijn zet moet afgeven:

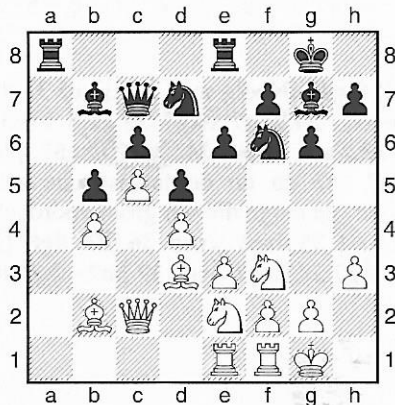
Bronstein, D – Botvinnik, M [D45]

Moskva (18), 1951

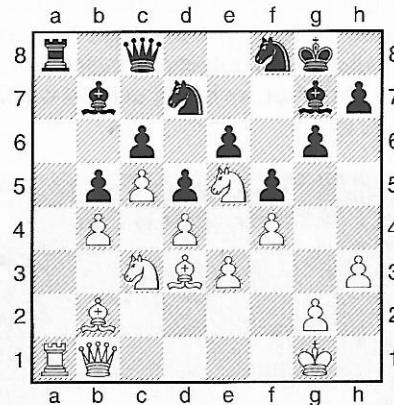
1. d4 d5 2. c4 c6 3. ♖c3 ♗f6 4. ♗f3 e6 5. e3 a6 6. ♖d3 b5 7. b3 ♗bd7 8. 0-0 ♗b7

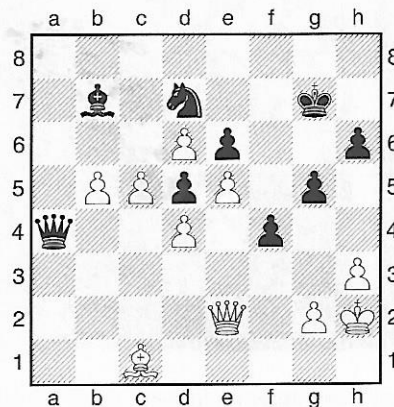
9. c5 ♗e7 10. a3 a5 11. ♗b2 0-0 12. ♖c2 g6 13. b4 axb4 14. axb4 ♖c7 15. ♖ae1 ♗fe8 16. ♗e2 ♗f8 17. h3 ♗g7

18. ♗e5 ♗f8 19. f3 ♗d7 20. f4 f6 21. ♗f3 ♗e7 22. ♗c3 f5 23. ♖a1 ♗ee8 24. ♗e5 ♖xa1 25. ♖xa1 ♖a8 26. ♖b1 ♖c8

27. ♖xb5 ♗xe5 28. ♗xe5 ♗h6 29. ♖c1 cxb5 30. ♗xb5 ♗d7 31. ♗d6 ♖xa1 32. ♖xa1 ♖a8 33. ♖c3 ♗f8 34. b5 ♗xd6 35. exd6 ♖a4 36. ♖b2 ♗f7 37. ♗h2 h6 38. e4 f4 39. e5 g5 40. ♖e2 ♗g7

41. ♖d3? [in plaats van 41. c6 af te geven: ♗xc6 42. bxc6 ♖xc6 43. ♖xf4 gxf4 44. ♖g4+ ♗f7 45. ♖xf4+ ♗g7 46. ♖g4+ ♗f7 47. ♖h4 ♗f8 48. ♖xh6+] 41... ♗b8!! en zwart houdt stand 42. h4 ♖c4 43. ♖h3 ♖xb5 44. hxc5 hxc5 45. ♖xe6 ♖d3 46. ♖f6+ ♗h7 47. ♖f7+ ♗h8 48. ♖f6+ ♗h7 49. ♖xf4 gxf4 50. ♖f7+ ♗h8 51. ♖e8+ ♗g7 52. ♖e7+ ♗h8 53. ♖e8+ ♗g7 54. ♖e7+ ♗h8 55. ♖f8+ ♗h7 56. ♖f7+ ♗h8 57. ♖xb7 ♖g3+ 58. ♗h1 ½-½

Botvinnik, gesterkt door zijn succesvolle zware verdediging, wint partij nr. 19 om in nr. 20 gelijk te spelen. Nu trekt Bronstein opnieuw de stand gelijk door de 21ste partij te winnen. Nog maar drie partijen te gaan in deze titanenstrijd! Lex Jongsma in "De Wereld van Caïssa": "misschien wel de boeiendste titelmatch die ooit gespeeld werd". Zelf speelde ik alle partijen na toen ik in

Overschie Schaakt

de zestiger jaren op de universiteit “op kot” zat in São Paulo, Brazilië. Uit een Argentijns boekje waarin alle partijen uitgebreid geanalyseerd werden. En boy! daarvan heb ik geleerd wat schaken eigenlijk is!

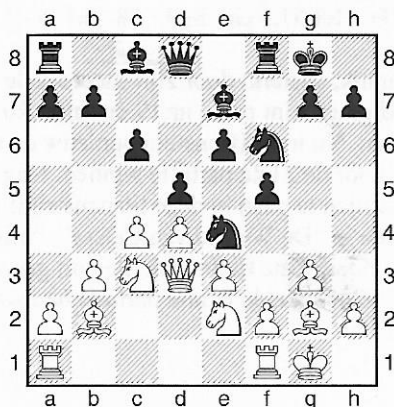

De apotheose moet nu komen, partij 22 dient zich aan. Waarschijnlijk de meest geanalyseerde van de match! David maakt brandhout van de favoriete opening van Botvinnik, het Hollands.

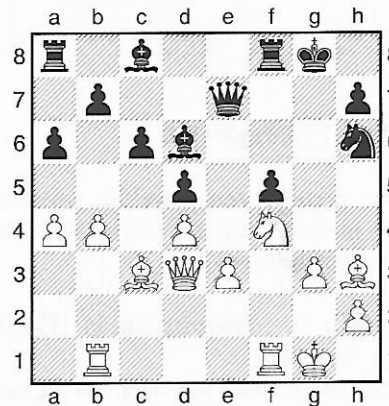
Bronstein,D – Botvinnik,M [A91]

Moskva, 1951

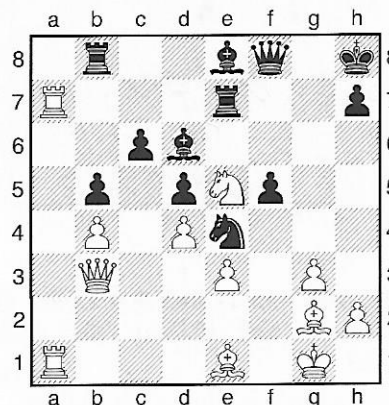
1.d4 e6 2.c4 f5 3.g3 ♗f6 4.♗g2 ♘e7 5.♗c3 0-0 6.e3 d5 7.♗ge2 c6 8.b3 ♗e4 9.0-0 ♗d7 10.♗b2 ♗df6 11.♘d3

11...g5?! [11...♗d7! 12.f3 ♗xc3 13.♗xc3 ♘e8! 14.e4 fxe4 15.fxe4 ♗g6] 12.cxd5 [12.f3!? ♗xc3 13.♗xc3 g4 14.fxg4 ♗xg4 15.e4! fxe4 16.♗xe4 dxe4 17.♗xe4 met een gevaarlijke aanval voor het stuk] 12...exd5 13.f3 ♗xc3 14.♗xc3 g4 15.fxg4 ♗xg4 16.♗h3! ♗h6 17.♗f4 ♗d6 18.b4 a6 19.a4 ♖e7 20.♖ab1

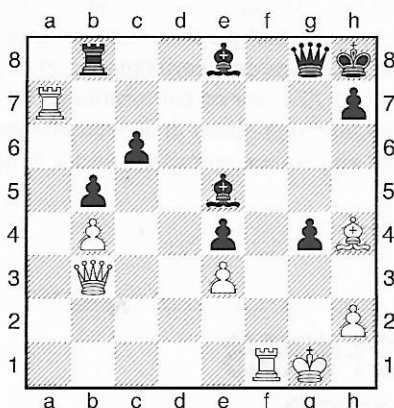

20...b5? [Kasparov doet liever 20...♗d7 21.b5 axb5 22.axb5 ♗g4] 21.♗g2 ♗g4 22.♗d2 ♗f6 23.♖b2 ♗d7 24.♖a1 ♗e4 25.♗e1 ♖fe8 26.♗b3 ♗h8 27.♖ba2 ♗f8 28.♗d3 ♖ab8 29.axb5 axb5 30.♖a7 ♖e7 31.♗e5! ♗e8

32.g4!! fxg4? [Nodig was 32...♗xe5 33.dxe5 ♖g7 en nu bv. 34.♖xg7 ♗xg7 35.gxf5 ♗xe5 36.♖a7 ♗g8] 33.♗xe4 dxe4 34.♗h4! ♖xe5? [34...♖xa7 35.♖xa7 ♗f5 en nu de fantastische zet uit de computer, de enige die wit groot voordeel brengt: 36.♗a2!!] 35.dxe5 ♗xe5 36.♖f1 ♗g8 [36...♗h6 37.♖f5 ♗g7 38.♖xg7 ♗xg7 39.♗b2+ ♗g8 40.♗a2+]]

Overschie Schaakt

37. ♖g3! spectaculair ♖g7 38. ♜xg8+ 1-0

De grote Mikhail is duidelijk het noorden kwijt na zo'n zware match. Bronstein hoeft nu nog maar twee remises te schuiven om de titel te bemachtigen. In zijn eerder genoemde boek zegt hij slechts dat hij vlak voor de partij in het KGB-zaaltje (binnen het theater waar er gespeeld werd) werd ontvangen door generaal Victor Abakumov, hoofd van de beruchte KGB, die hem aan zijn vrouw voorstelde en hem gelukwensde met zijn mooie overwinning in de 22ste partij. Nu, op oudjaar 2006, onthult Lex Jongsma in zijn rubriek in "De Telegraaf" het volgende:

"Maar die middag van 1 juni 1994 zei David Bronstein: Wat ik je nu zeg moet je niet vertellen of opschrijven zolang ik leef. Vlak vóór de partij werd ik ontvangen door generaal Viktor Abakumov, het hoofd van de KGB. Hij stelde me voor aan zijn vrouw en feliciteerde me met mijn overwinning in de 22e partij. Toen ik achter het bord ging zitten voor de 23e partij keek ik in de zaal en zag mijn ouders. Op de voorste rij waren nog een paar stoelen leeg. Toen de partij al begonnen was, kwamen twee mannen binnen en namen daar plaats. Dat hoofd van de KGB en een ander KGB-lid die ook schaakgrootmeester was (de gedachten gaan al dan gauw uit naar Alexander Kotov, LJ). Zij fixeerden me en keken strak in de richting van mijn ouders. Toen realiseerde ik mij, wat kun boodschap was. Ik heb die 23e partij verloren, juist daarom. Ik zeg je en ik zeg dit maar één keer: "Ik ben gaan schaken om mijn vader uit de gevangenis te krijgen en ik ben geen wereldkampioen geworden om hem uit de gevangenis te houden.""

Tja. Dit stemt niet vrolijk. Komt de waarheid misschien ooit toch nog aan het licht? Worden uiteindelijk al die vermoedens toch uitgekristalliseerd in feiten? Ik hoop het uit de grond van mijn hart dat grootmeester Genna Sosonko er over gaat schrijven, want waarschijnlijk heeft David hem precies verteld hoe de vork in de steel zat, en omdat Genna meestal postuum publiceert, zal mogelijk ook hier de onderste steen boven komen. Sosonko logeerde regelmatig bij Bronstein in Moskou, en daar is dus mijn hoop op gevestigd.

De 23ste partij stond goed voor Botwinnik, maar zijn zet onder envelop was een misser. Bronstein kon/ wou/ durfde niet te profiteren en verloor is slechts nog 14 zetten. De laatste partij werd snel remise, Bronstein stond hier al slechter. Dus 12 – 12 en Botwinnik bleef wereldkampioen. Wat zei hij zelf hierover? Uit zijn "Half a Century of Chess":

"De omstandigheden van de match waren gunstig voor hem, want terwijl ik druk bezig was met mijn thesis had ik geen tijd over voor het schaken. Men moet dan ook niet verbaasd zijn dat Bronstein, die inferieur was in ervaring en in positioneel begrip, de match niet verloor, maar men zou zich eigenlijk moeten afvragen: hoe komt het dat hij niet won van zijn 'roestige' tegenstander? Daar waren twee redenen voor. Ten eerste liet hij een duidelijke zwakte in het eindspel zien, en ten tweede toonde hij tekortkomingen in karakter: een neiging naar het eccentricke en zelfingenomenheid."

Inderdaad, deze heren waren duidelijk niet op elkaar gesteld, om het maar eens zwakjes uit te drukken. Bronstein heeft achteraf zijn hele leven geklaagd dat terwijl hij bewezen heeft minstens even goed als Botwinnik te zijn, waarom hij dan toch steeds als een soort veredelde verliezer door de schaakgemeenschap werd bestempeld?

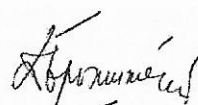
Als uitdager had hij een 'free ticket' voor het volgende kandidatentornooi. Dat werd in 1953 in Zürich en Neuhausen gespeeld. Bronstein won niet, dat deed Smyslov, met een imposante score van 18 uit 28, twee

Overschie Schaakt

punten los van Bronstein, Keres en Reshevsky. Toch denkt iedereen meteen aan Bronstein als "Zürich 53" ten berde komt. Waarom? Vanwege zijn prachtige boek, waarin hij alle 210 partijen onder de loep neemt. Een van de mooiste schaakboeken die er geschreven zijn. En in heel toegankelijke taal, zonder variantenbrij- en maar waarin ook de psychologische aspecten aan de orde komen. Het was een wereldtopper, en wordt nog steeds opnieuw gedrukt. De eerste editie in het Russisch verscheen drie jaar na het tornooi in 300.000 exemplaren! Herdrukken volgden in 1960 en 1963, en werd het vertaald, niet alleen in de wereldtalen maar ook bv. in het IJslands. Hij heeft ook mijn exemplaar gesigeneerd en zijn warme woorden koester ik nog steeds:

ZÜRICH INTERNATIONAL CHESS TOURNAMENT, 1953

by
DAVID BRONSTEIN

Translated from the
Second Russian Edition by
JIM MARFIA

*To my friend WILLEM HAJENIUS
with best wishes David Bronstein.*

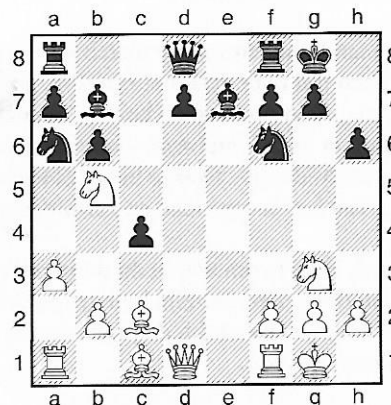
20.08.1991.

Na Zürich 1953 speelde Bronstein nog vele malen in de Sovjet Kampioenschappen (1957, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 69, 71, 72) Olympiades (Amsterdam 1954, Moskou 1956, München 1958), Kandidaten-tornooien (Amsterdam 1956) en Interzonale (Gothenburg 1955 - eerste met 15 uit 20, Portoroz 1958, Amsterdam 1964, Petropolis 1973. Hij was een graag geziene gast in Nederland en België: Beverwijk 1963, Amsterdam IBM 1968, Bussum 1991, Den Haag Aegon "Mens tegen Machine" 1990, 91, 92, 93, 94, 95, 96, Wijk aan Zee 1992, Amsterdam 1994, Wageningen 1995, Brussel ABN/Amro Wang 1991, 92, 93, 94, Brussel Belgacom 1995, Belgische Interclubs - voor Anderlecht - 1992/93, 1993/94. Hij speelde van Brazilië tot Reykjavik, van Schotland tot Costa Rica, een echte wereldambassadeur voor het schaken!

Bronstein,D - Keres,P [E47]

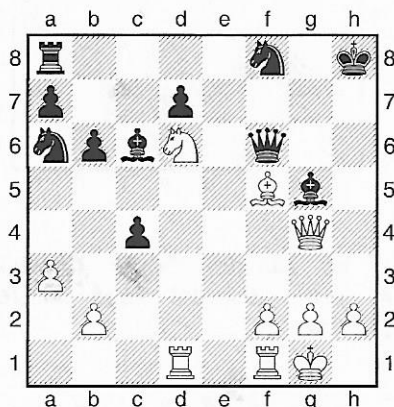
Goteborg (7), 1955

1.d4 ♟f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♘b4 4.e3 c5 5.♘d3 b6
6.♘ge2 ♘b7 7.0-0 cxd4 8.exd4 0-0 9.d5 h6
10.♘c2 ♘a6?! [10...♞c7! 11.♞d3 ♞c8 12.b3?!
exd5] 11.♘b5 exd5 12.a3! ♘e7 13.♘g3! dxc4?

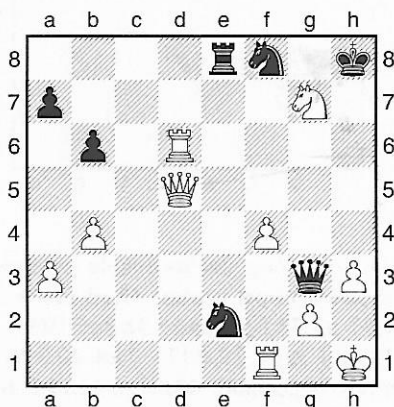

Overschie Schaakt

[13...c5] 14. Qxh6!! gxf6 15. Qd2 h7?
[15...c5! 16. Rael d3 17. Qxd3 cxd3 18. f5!
Qe4 19. bbd4 Ee8 20. Qxh6+ f8 21. Qg5 met heel
ingewikkeld spel, de analyses zijn duizelings-
wekkend!] 16. Qxh6 f5 17. Qxf5 Rxf5 18. Qxf5 f8
[18...f6? 19. Qg6+ f8 20. Rael! Qd5 21. Ee5 Qf7
22. Qh6+ g8 23. Ee3+-] 19. Rad1 Qg5 20. Qh5
Qf6 21. Qd6 Qc6 22. Qg4 h8

23. Qe4! Qh6 24. Qxc6 dxc6 25. Qxc4 c5 26. b4
Qce6 27. Qxc6 Rb8 28. Qe4 Qg6 29. Rd6 Qg7 30. f4
Qg4 31. h3 Qe2 32. Qg3 Qe3+ 33. Qh2 Qd4 34. Qd5
Re8 35. Qh5 Qe2 36. Qxg7 Qg3+ 37. Qh1

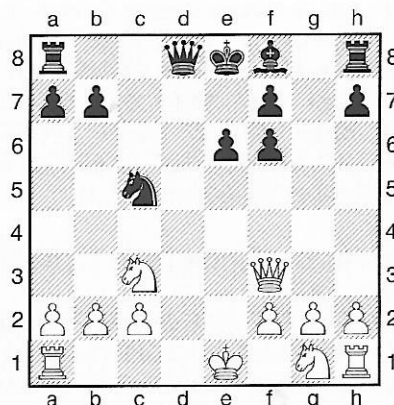

37...Qxf4?! [iets beter was 37...Qxg7] 38. Qf3
Qe2 39. Rh6+ 1-0

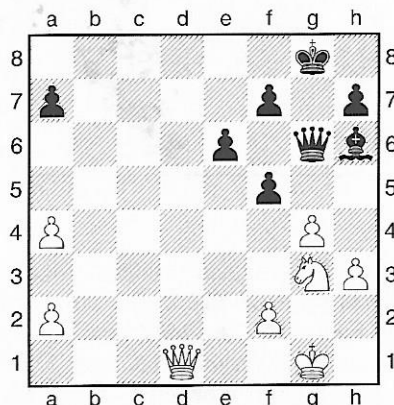
Bronstein,D – Fischer,R [D01]

Mar del Plata, 1960

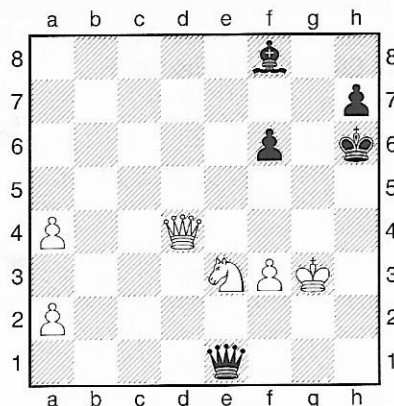
1.d4 f6 2. c3 d5 3. Qg5 Qf5 4.e3 e6 5. Qd3 Qxd3
6. Qxd3 c5 7. Qxf6 gxf6 8. dxc5 Qd7 9.e4 dxe4
10. Qxe4 Qxc5 11. Qf3

11...Qg7! Bronstein: zulke zetten kenmerken het
verschil tussen een goede speler en een echte
topper. 12. Qge2 0-0 13. g4 b5 14. Qg3 Qa4 15. Qxa4
bxa4 16. 0-0 Qc8 17. Rael Qd4 18. b3 Qb2 19. bxa4
Rxc2 20. Rxc2 Qxc2 21. Qb3 Qg6 22. h3 Qh6 23. Qf3 Qd8
24. Rd1 Qxd1+ 25. Qxd1 f5

26. Qd8+ Qf8 27. gxf5 exf5 28. Qb8 Qh6 29. Qxf5
Qxh3 30. Qe7+! Qg7 31. Qe5+! f6 32. Qf5+! Qf7
33. Qd5+ Qg6 34. Qe3 Qh5 35. Qg8+ Qg7 36. Qe8+
Qh6 37. Qd7 Qg6+ 38. Qf1 Qf8 39. Qxa7 Qd3+
40. Qg2 Qe4+ 41. Qg1 Qg6+ 42. Qf1 Qd3+ 43. Qg2
Qe4+ 44. f3 Qd3 45. Qd4 Qe2+ 46. Qg3 Qe1+

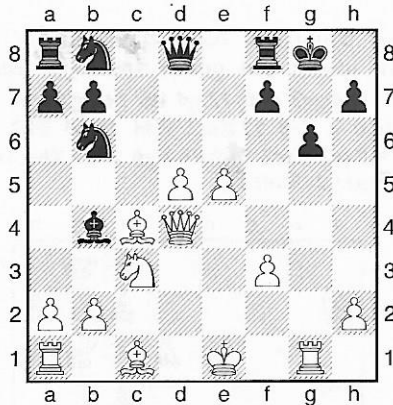
Overschie Schaakt

47.♔g4?! [Beter is 47.♔f4 ♖h4+ 48.♗g4+ ♔g7 49.♗d7+ om de zwarte koning de hoek in te duwen.] 47...♗g1+ 48.♔f5 ♗g6+ 49.♔e6 ♗e8+ 50.♔f5 ♗g6+ 51.♔e6 ♗e8+ 52.♔f5 ♗g6+ 53.♔f4 ♗g5+ 54.♔e4 ♔g6! 55.f4 ♗g1 56.♗d7 ♖h1+ 57.♔d3 ♖b1+ 58.♔e2 ♖xa2+ 59.♔f3 ♖a1! 60.♗g4+ ♔f7 61.♖h5+ ♔g7 62.a5 ♗c3 63.♗g4+ ♔h8 64.♗e6 ♔c5 65.♗e8+ ♔g7 ½-½

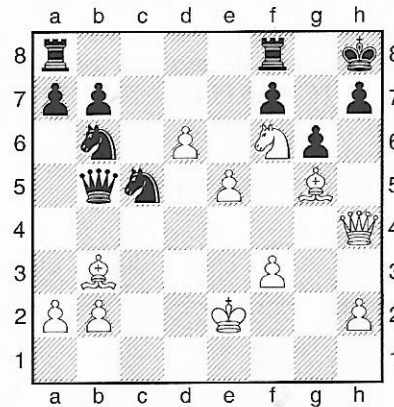
Bronstein,D – Ljubojevic,L [B03]

Petropolis, 1973

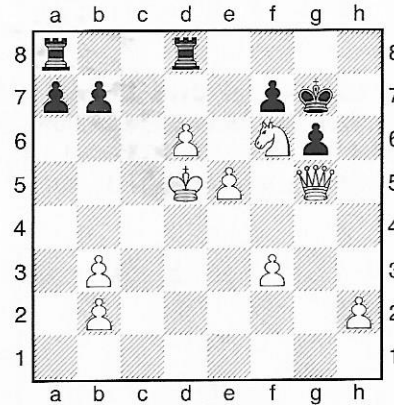
1.e4 ♗f6 2.e5 ♗d5 3.d4 d6 4.c4 ♗b6 5.f4 dxe5 6.fxe5 c5 7.d5 e6 8.♗c3 exd5 9.cxd5 c4 10.♗f3 ♗g4 11.♖d4 ♗xf3 12.gxf3 ♗b4 13.♗xc4 0-0 14.♗g1 g6

15.♗g5! ♗c7! [15...♗e7 16.♗xe7 ♗xe7 17.♗b3 ♗d7 18.f4 ♖h4+ 19.♗f2 ♗xf2+ 20.♔xf2 met een gunstig eindspel.] 16.♗b3!? met een torenoffer zonder duidelijk vervolg! 16...♗c5 17.♗f4 ♗xg1 18.d6 [Gheorghiu probeerde 3 maanden later tegen dezelfde zwartspeler 18.♔e2? ♗c5! 19.♗xg1 ♗xg1 20.♗f6 ♗g2+ 21.♔e3 ♗xb2! 22.♔d3 ♗d7 23.♗e4 ♗ac8 24.♖h6 ♗xe5+ 25.♔e3 ♗c3+ en wit gaf het op.] 18...♗c8? [Beter 18...♗c5! 19.♗e4! ♗d4! 20.♗d1 ♗xb2 volgens Kasparov.] 19.♔e2? [Beter was 19.0-0-0] 19...♗c5? Bronstein had hier minder dan 5 minuten over en Ljubo ging meevluggeren; volgens Kasparov had zwart met 19...♗c5! de aanval afgeslagen en duidelijk voordeel gehad. 20.♗e4 ♗d7 21.♗c1 ♗c6 22.♗xc5! ♗xc5 23.♗f6+ ♔h8 24.♖h4 ♖b5+

25.♔e3! h5 26.♗xh5 ♖xb3+ 27.axb3 ♗d5+ 28.♔d4! ♗e6+ 29.♔xd5! ♗xg5 30.♗f6+ ♔g7 31.♗xg5 ♗fd8

en hier had wit nog slechts enkele seconden over, daarom speelt zwart verder: 32.e6 fxe6+ 33.♔xe6 ♗f8 34.d7 a5 35.♗g4 ♗a6+ 36.♔e5 ♗f5+ 37.♗xf5 gxf5 38.d8 ♗fxg4 39.♗d7+ ♔h8 40.♖xb7 en de tijdcontrole is gehaald! 40...♗g6 41.f4 1-0 Deze partij werd gekozen tot de beste uit Schaakinformator 16.

Zoals Mark Crowther in zijn internet rubriek "The Week in Chess (TWIC)" opmerkte: "Hij is waarschijnlijk samen met Tal de grote speler die de gewone schaakspeler wel eens ergens tegenkwam op zijn lange rondreizen in zijn latere jaren". En inderdaad, zelf heb ik ook eens het voorrecht gehad om tegen dit genie te spelen. Of beter gezegd, hij speelde met mij, want heel vaak zag ik zijn zetten niet eens aankomen:

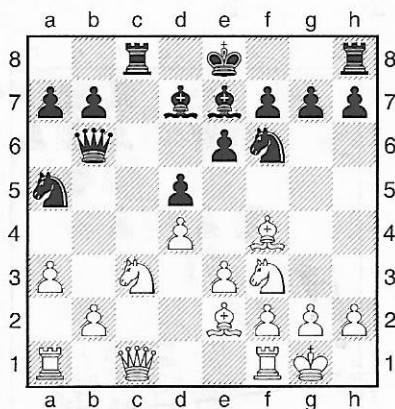
Overschie Schaakt

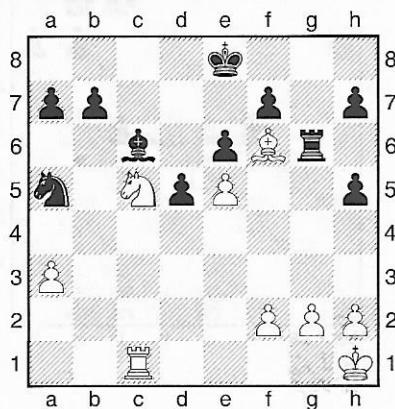
Hajenius, W – Bronstein, D [D13]

Brussels (2), 1992.

1.d4 d5 2.c4 c6 3.cxd5 cxd5 4.♖c3 ♗f6 5.♗f3 e6
6.♗f4 ♖b6 7.♗c1 ♗d7 8.e3 ♗c6 9.♗e2 ♖c8 10.0-0
♗e7 11.a3 ♗a5

12.♗d1? [12.♖b1] 12...♗xb2 13.♗a4 ♖b3 14.♗c5
♗xd1 15.♖fxd1 ♗xc5 16.dxc5 ♗e4 17.♗e5 ♗c3
18.♗h5 g6 19.♖dc1 ♖xc5 20.♗d3 gxh5 21.♗xc5
♗e2+ 22.♗h1 ♗xc1 23.♖xc1 ♗c6 24.♗e5 ♖f8
25.♗f6 ♖g8 26.e4 ♖g6 27.e5

27...♖g4 28.♗d3 ♖d4 29.♗b4 ♗d7 30.h3 ♗a4
31.♗h2 ♗c4 32.♖c3 a5 33.♗d3 b6 34.g3 en zwart
won het uitvluggeren 0-1

We kwamen er wel mee op het BRT-journaal. In het interview vertelde David dat hoe de grootmeesters zich in die goede oude tijd vooral als artiesten voelden, die voor een duizendkoppig publiek een kunstwerk probeerden af te leveren. "Want aan geld dachten we niet". Vandaar de ondertiteling op een van de beelden. Het was op 23 mei 1992, in de 2e ronde. Elf ronden zwitsers van een half uur, over twee dagen.

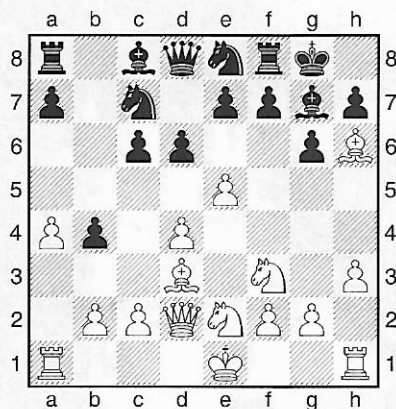
Het jaar daarop had Vrouwe Fortuna me weer tegen David uitgeloot. Ook hier speelde hij met uw verslaggever die geen noemenswaardige tegenstand kon bieden tegen de subtiële spelvoering van de grote grootmeester:

Bronstein, D – Hajenius, W [A48]

Brussels (2), 1993

1.d4 ♗f6 2.♗f3 g6 3.♗c3 ♗g7 4.e4 0-0 5.e5 ♗e8
6.♗f4 d6 7.h3 c6 8.♗d2 b5 9.♗h6 ♗a6 10.a4 ♗ac7
11.♗d3 b4 12.♗e2

Overschie Schaakt

12...c5? [12...Bb8±] 13.Qxg7 Qxg7 14.dxc5 dxe5 15.Qe4 Pxd2+ 16.Qxd2 Bb8 17.Qxe5+ Qe6 18.Qc6 Qf6 19.Qf3 Bbc8 20.Qxa7 Bcd8+ 21.Qc1 Qcd5 22.Qd4 en hier had ik op moeten geven, shame on you! 22...Bd7 23.Qab5 Qc7 24.c6 Qxb5 25.Qxe6+ fxe6 26.axb5 Bd6 27.Bd1 Qd5 28.c4 bxc3 29.bxc3 Bf4 30.Ba7 Bc4 31.Qb2 Qf6 32.Bd4 Bxc3 33.Bxd5 Bxf3 34.Bxd6 Bxf2+ 35.Qb3 exd6 36.c7 1-0

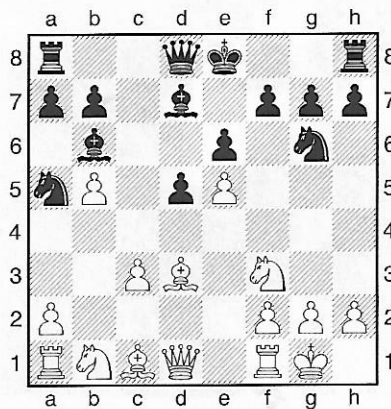

Dat hij niet alleen kleine amateurtjes kon afstraffen bleek uit de beslissende partij van dit tornooi:

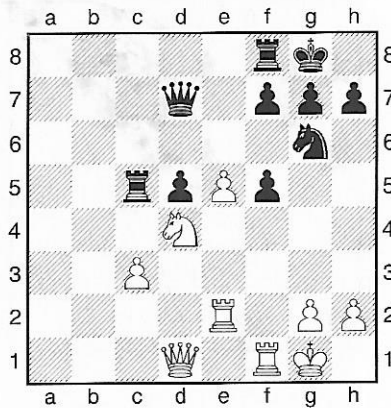
Bronstein,D – Gurevich,M [C02]

Brussels, 1993

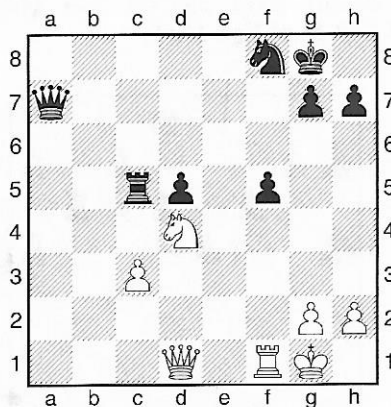
1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Qc6 5.Qf3 Qd7 6.dxc5 Qxc5 7.Qd3 Qge7 8.b4 Qb6 9.b5 Qa5 10.0-0 Qg6

11.a4 Bc8 12.Ba2 Qc4 13.Be2 a6 14.bxa6 bxa6 15.Qa3 Qxa3 16.Qxa3 Qc5 17.Qxc5 Bxc5 18.Qxa6 Qa5 19.Qb5 Qxb5 20.axb5 Pxb5 21.Qd4 Qd7 [Nog iets beter lijkt 21...Qa6] 22.f4 0-0 23.f5 exf5

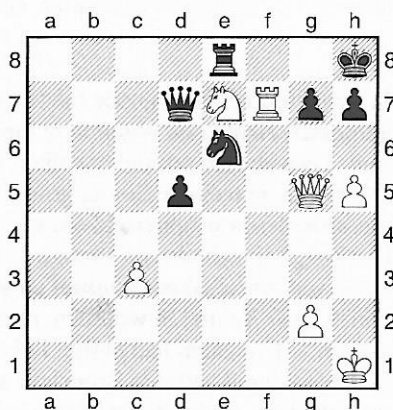

24.e6 Qa7 25.exf7+ Bxf7 26.Be8+ Bf8 27.Bxf8+ Qxf8

28.Qxf5!! Qg6 na 7 minuten denken, en dit in een partij van een half uur, zo groot was de verrassing! 29.Qh1 Qd7 30.Qg4 Qh8 31.h4 Bc4? [Beter was 31...Bc8!] 32.Qg5 Bc8 33.h5! Qf8 34.Qe7! Bc8 35.Bf7 Qe6

Overschie Schaakt

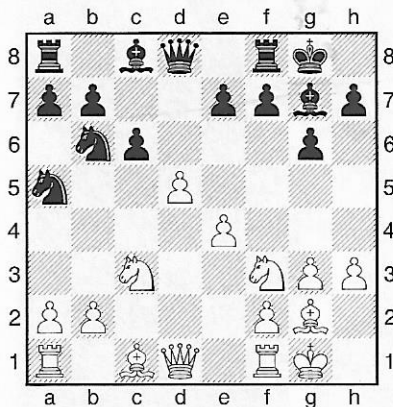

36.h6! ♖g8 37.hxg7+ ♗xg7 38.♗xg7+ 1-0

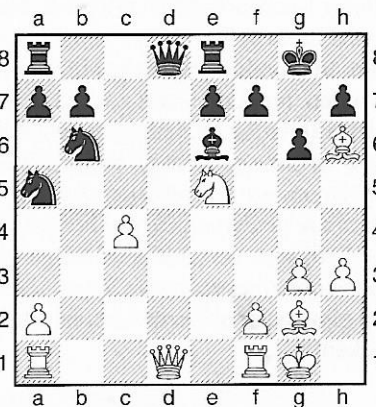
Uiteindelijk deelden ze samen de eerste plaats met 9 uit 11. Als toegift nog een prachtige partij tegen een andere moderne topper. Bronstein is dan aan de vooravond van zijn 72ste verjaardag! Geniet en bewonder!

Bronstein,D – Lputian,S [D76] Ubeda, 1996

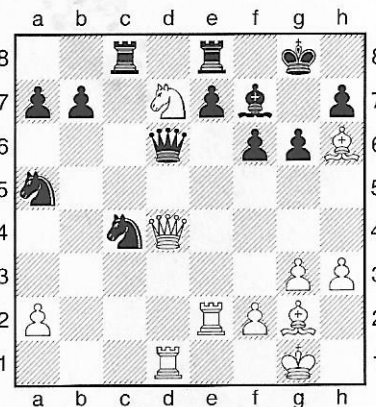
1.d4 ♗f6 2.c4 g6 3.♗f3 ♗g7 4.g3 d5 5.cxd5 ♗xd5 6.♗g2 0-0 7.0-0 ♗c6 8.e4 ♗b6 9.d5 ♗a5 10.♗c3 c6 11.h3

11...♗xc3 12.bxc3 cxd5 13.exd5 ♗xd5 14.♗h6 ♗e8 15.♗e5 ♗e6 16.c4 ♗b6

17.♗e1 ♗bxc4 18.♗c3 f6 19.♗fe1 ♗c8 20.♗ad1 ♗b6 21.♗d7 ♗b2 22.♗d3 ♗f7 23.♗e2 ♗a3 24.♗d4 ♗d6

25.♗a1! ♗a6 26.♗xe7! ♗xe7 27.♗xf6+ ♗h8 28.♗d7+ ♗e5 29.♗xe5 ♗g8 30.♗c6 1-0

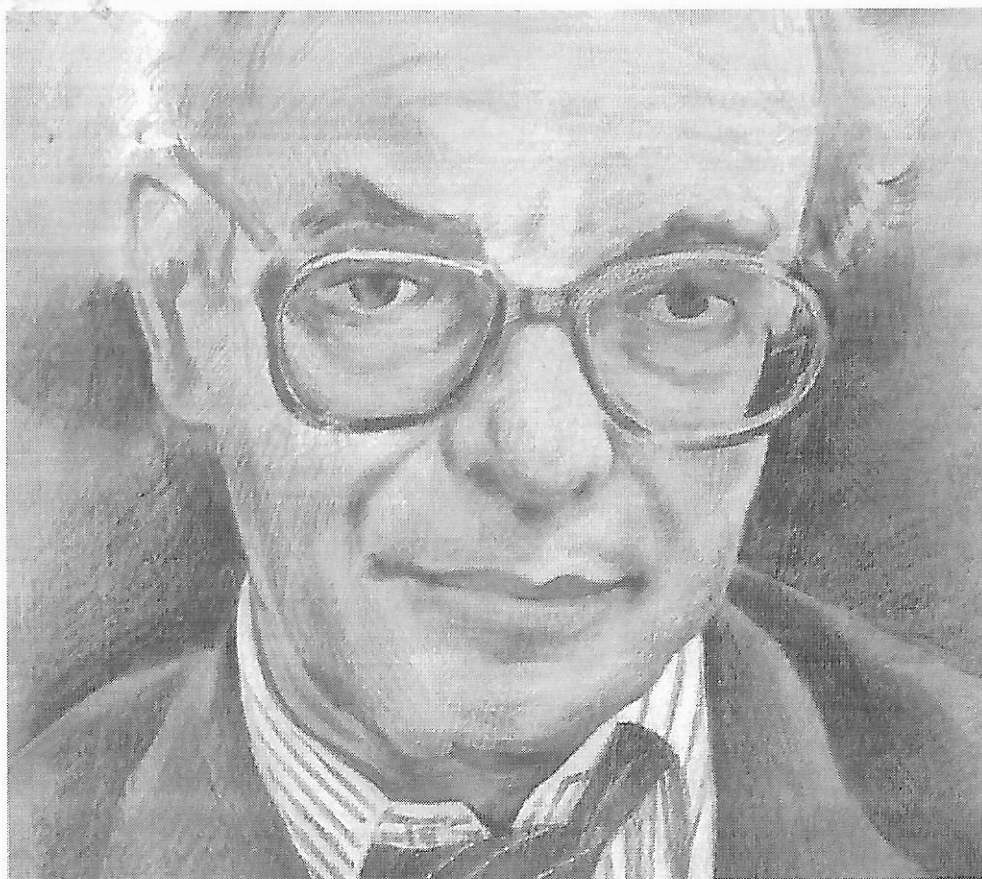
De laatste jaren speelde Bronstein veel minder wegens gezondheidsredenen. Gedurende zijn indrukwekkende carrière als speler heeft hij ook veel vrienden gemaakt, overal ter wereld. Vooral omdat hij als mens een zeer aangenaam persoon bleek te zijn. Enig prima-donna gedrag was hem vreemd, iedereen die het schaken een goed hart toedroeg was in zijn ogen een vriend. Vaak heb ik hem gesproken, hij voerde je dan met zachte drang aan de arm mee, naar een plekje waar we niet afgeluisterd konden worden. Een gewoonte die waarschijnlijk diep ingebakken was uit het Sovjet-verleden. Benko noemt het in zijn autobiografie “hij had veel opgekropte angst van binnen.”

Hij was echt op zoek naar de schoonheid van het spel, en liet zich vaak minachtend uit over het resultaat-schaak van tegenwoordig. Ook de absurde benadering van om met ratingcijfertjes de hersenarbeid van de schakers proberen in te schatten was tegen het zere been. Zijn grote kracht bestond uit een geweldige intuïtie, maar m.i. ook vooral in het nauwkeurige en diepe denken. Reeds in 1955 zei Max Euwe in “Meneer Caïssa”: “Bronstein heeft een geweldige indruk op me gemaakt. Hij is een genie en ziet ongelooflijk diep. Zo’n twintig zetten!” In deel 2 van zijn beroemde serie “My Great Predecessors” trekt

Overschie Schaakt

Gary Kasparov er maar liefst vijftig bladzijden voor uit om David Bronstein zijn plaats in de schaak-geschiedenis toe te kennen: "Zijn beste partijen blijven in de herinnering van meerdere generaties, en is dat niet de mooiste beloning voor een schaker?"

Ook Victor Korchnoi sprak zijn grote waardering voor hem uit: "Ik heb altijd een hele goede relatie met David Bronstein gehad. Vaak hebben we samen gewerkt, en we ontmoeten elkaar ook regelmatig met onze vrouwen. In moeilijke tijden gaf hij mij zijn ondersteuning als vriend. Toen er zich politieke wolken boven mij vormden, toonde hij een geweldige burgerlijke moed door - als een van de weinige Sovjet grootmeesters - niet dat walgelijke document te ondertekenen dat door de Sovjet-autoriteiten was opgesteld om mij te straffen. Maar in onze onderlinge ontmoetingen achter het schaakbord gedroeg hij zich als een strenge leraar. Hij hield ervan om me te laten zien en me te demonstreren dat mijn begrip van het schaken primitief en statisch was, en dat ik de dynamiek van het schaken onderschatte. Hij demonstreerde dit niet in woorden, maar met zijn spel! Hij won verschillende briljante, strategisch volmaakte partijen... Bronstein had gelijk. Ik ben hem dankbaar voor zijn praktische lessen. Ik ben ze niet vergeten. En een aantal jaren vertelde Bronstein aan de pers, op zijn gecamoufleerde manier, dat ik een ijverige student was gebleken, en dat ik veel van hem had opgestoken!"

Op de kaft van "The Sorcerer's Apprentice: het portret van David Bronstein, geschilderd door Samy Rubinstein (de zoon van Akiba Rubinstein)

Grappig is ook dat hij vaak zijn tegenstander "eer ging bewijzen" door Frans tegen een Fransman te spelen, Hollands tegen een Nederlander, Engels tegen ... Juist, u begrijpt het! Hij speelde alle openingen zonder complexen, maar vooral zijn Koning-openingen (- Indisch en - Gambiet) worden gekoesterd door de liefhebbers. Veel van zijn "liefde" heeft hij op papier gezet: zijn "200 Open Games" (1.e4 e5) en zijn "Bronstein on the King's Indian", waar hij in eenvoudige taal het allemaal écht uitlegt, werden door de schaakgemeenschap bejubeld.

Het mooiste werkstuk wat hij heeft nagelaten is de 'tovenarsleerling': "The Sorcerer's Apprentice", waar hij in de winter van zijn leven alles op een rijtje zet. Dank zij de grote werklust en inspiratie van vriend Tom Fürstenberg, die het soms wat chaotische denken van David in goede banen wist te leiden, is dit het mooiste

Overschie Schaakt

schaakboek wat ik ooit heb gezien. In één woord: prachtig! De ijverige student kan hier met 40 combinaties, 50 partijen met commentaar, 60 partijen met diagrammen en nog 70 andere partijen maandenlang aan de slag. Koop dit boek, u zult er een heel leven van blijven genieten!

Beide auteurs signeerden mijn exemplaar tijdens het Aegon 1996 tornooi in Den Haag "Mens tegen Computer". Tom verdedigde de computerkant, David en ik de mensheid. Voor mij waren de computers toen al te sterk geworden, nu is dat voor iedereen zo. Nietwaar Gary, Vladimir? Dit was de laatste keer dat ik David zag, we babbelden heel wat af. Niet alleen over computerschaak, waar tegen hij zijn stijl trouw bleef, ondanks enkele nederlagen tegen 'het beest', maar ook over zijn schaakklok. Het "Fischer-tempo" is intussen algemeen bekend geworden: om tijdnoed te vermijden wordt er bv. 30 seconden per zet toegevoegd. De "Bronstein-variant" – die de hele klok al eerder had bedacht – is ook zo, alleen kan de men de toegevoegde tijd niet gebruiken om op te sparen. Het geeft niet of je na 1 of 30 seconden zet, er komt niets bij de basistijd. Het effect is dat er geen "wild-west" taferelen plaatsvinden door het rammen op die onschuldige klok, maar dat de schaakpartij zich waardig en beschaafd naar zijn einde begeeft. Buiten het schaken om bleek David dus ook een slimme jongen, maar voor mij had hij dat allang bewezen: na twee huwelijken trouwde hij Tatiana Boleslavskaya, de dochter van zijn beste vriend!

Devik – zo noemen zijn vrienden hem – is niet meer. Dat hij mag rusten in vrede en een grote bron van inspiratie zal blijven voor ons allen, óp en buiten het schaakbord!

Bibliografie:

"The Sorcerer's Apprehentice" – David Bronstein en Tom Fürstenberg, Cadogan London 1995.

"Zurich International Chess Tournament 1953" – David Bronstein, Dover Publications, New York 1979.

"Meus Grandes Predecessores" – Garry Kasparov, Editora Solis, São Paulo 2005.

"Het Tijdperk Botvinnik" – Hans Bouwmeester, Van Spijk, Venlo 1995.

"My Best Games" (vol.2) – Victor Korchnoi, Edition Olms, Hombrechtikon / Zürich 2001.

" 'Meneer' Caïssa" – Max Euwe en Bob Spaak, De Bezige Bij, Amsterdam 1955.

"My Life, Games and Compositions" – Pal Benko en Jeremy Silman, Siles Press, Los Angeles 2003.

"Half a Century of Chess" – Mikhail Botvinnik, Cadogan Chess, London 1996.

"De Wereld van Caïssa" – Lex Jongsma, Teleboek bv, Amsterdam 1991.

"A Picture History of Chess" – Fred Wilson, Dover Publications, New York 1981.

"Schaakkoningen" – Raymund Stolze, Uitgeverij Elmar bv, Rijswijk 1988.

Schaakrubriek "De Telegraaf" – Lex Jongsma, 30 december 2006, "In memoriam David Bronstein (II)".

Schaakrubriek "De Volkskrant" – Gert Ligterink, 9 december 2006, "Bronsteins zoektocht naar
schoonheid".

Internet schaakrubriek "The Week in Chess" – Mark Crowther, nummer 631.